

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องปัจจัยทางสังคมที่มีผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์ ของกลุ่มผู้ใช้แรงงาน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยทางสังคมที่เกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้ใช้แรงงานในชุมชนชนบทที่มีการเดินทางไปทำงานต่างถิ่นและเดินทางไปกลับ ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยการสังเกตวิถีชีวิต การสัมภาษณ์ การจัดกลุ่มสนทนาและศึกษาประวัติชีวิตผู้ให้ข้อมูลหลัก ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลแยกแยะข้อมูลเป็นหมวดหมู่ตามเนื้อหาที่กำหนด วิเคราะห์ นำเสนอโดยการบรรยาย และสรุปเชิงวิเคราะห์ โดยใช้กรอบแนวคิดที่กำหนดไว้ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของชุมชน

บ้านดง เป็นชุมชนกึ่งเมืองกึ่งชนบทที่ตั้งอยู่ไม่ไกลจากตัวเมืองเชียงใหม่ มีระยะทางจากหมู่บ้านถึงจังหวัดเชียงใหม่ 27 กิโลเมตร การคมนาคมสะดวก บ้านดงมีประชากร 853 คน 201 ครอบครัว อาชีพหลักของคนในหมู่บ้านนี้คือ การรับจ้างใช้แรงงาน โดยการ เดินทางออกไป รับจ้างทำงานนอกหมู่บ้านที่มีทั้งไปพักค้างคืน และไปกลับ งานส่วนใหญ่ ได้แก่ งานก่อสร้างและงานในโรงงานอุตสาหกรรม ในตัวเมืองเชียงใหม่ จังหวัดลำพูน จังหวัดใกล้เคียง และกรุงเทพมหานคร การออกไปทำงานนอกชุมชนและการมีรายได้ ทำให้แรงงานเหล่านี้ได้มีโอกาสเที่ยวหญิงขายบริการทางเพศมากขึ้นเพราะมีอิสระ พฤติกรรมก่อนไปเที่ยวหญิงขายบริการ ส่วนมากเกิดจากการพบปะสังสรรค์หลังจากรับเงินค่าจ้าง แล้วพากันไปดื่มเหล้าด้วยกัน หลังจากนั้นก็จะชวนกันไปเที่ยวหญิงบริการที่มีอยู่หลายแหล่งทั้งใกล้ชุมชน และในตัวเมืองเชียงใหม่ พฤติกรรมดังกล่าวเป็นการเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์ ระยะแรกๆ ที่โรคเอดส์ระบาดทางราชการได้มีการรณรงค์ให้ความรู้อย่างต่อเนื่องมาตลอด สำหรับกลุ่มผู้ใช้แรงงานก็ไม่ได้ตระหนักมากนักเพราะเป็นเรื่องไกลตัว จนกระทั่งพบผู้ป่วยรายแรกในหมู่บ้านเมื่อ พ.ศ. 2537 จนถึงระยะเวลาการศึกษานี้ (พ.ศ. 2541) มีผู้ติดเชื้อเอดส์และตายทั้งสิ้นประมาณ 30 คน มีผู้ติดเชื้อเอดส์ที่เปิดเผยตัวเอง และยังมีชีวิตอยู่ในปัจจุบัน 4 คน ส่วนผู้ติดเชื้อที่ไม่เปิดเผยตัวเองหรือไม่รู้ว่าติดเชื้ออาจมีอยู่ ถ้ามีการตรวจเลือดหาเชื้อเอดส์ เมื่อมีผู้ติดเชื้อ ผู้ป่วย

และผู้เสียชีวิตจากโรคเอดส์มากขึ้น ทำให้กลุ่มคนงานส่วนมากมีการปรับพฤติกรรมการทำงานเกี่ยวกับบริการ โดยเลิกเที่ยวและมีการป้องกันการติดเชื้อ อย่างไรก็ตามก็ยังมีคนงานที่ไม่ได้ตระหนักถึงอันตรายและผลกระทบจากเอดส์ยังคงเที่ยวให้บริการหรือเปลี่ยนไปมีเพศสัมพันธ์กับหญิงปกติ (ไม่ขายบริการ) โดยมีการป้องกันและไม่ป้องกัน แต่ก็มีเป็นส่วนน้อย การไม่ป้องกันส่วนหนึ่งมาจากเมาสุรา ไม่ได้เตรียมถุงยางอนามัยไป และความเชื่อที่ว่าหากมีเพศสัมพันธ์กับคู่ขา และหญิงไม่ได้ขายบริการทางเพศจะมีความปลอดภัย และไม่มีเชื้อเอดส์

2. ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคเอดส์

ค่านิยมในการดื่มสุรา การดื่มสุราเป็นการหาความสุขรูปแบบหนึ่งของผู้ใช้แรงงาน หลังจากนั้นก็จะไปใช้บริการทางเพศ การเที่ยวให้บริการจึงเป็นกิจกรรมทางสังคมที่เกิดขึ้นต่อเนื่องจากการดื่มสุรา ประกอบกับการมีรายได้ที่เพิ่มขึ้นจากการรับจ้างทำงาน จึงทำให้สามารถไปใช้บริการทางเพศได้สะดวกขึ้น การดื่มสุราเมาจะช่วยเพิ่มความกล้าในการเปิดเผยความรู้สึกทางเพศ ทั้งนี้สุราจะเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดอารมณ์ทางเพศและทำให้ละเลยในการใช้ถุงยางอนามัยในการป้องกันการติดเชื้อเอดส์ทางเพศสัมพันธ์

3. ปัจจัยทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคเอดส์

การเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม

จากการพัฒนาทางสังคมที่มุ่งให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น จึงทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสังคมจากภาคเกษตรกรรมไปสู่สังคมภาคอุตสาหกรรม แรงงานในชนบทเคลื่อนย้ายเข้าสู่เมืองเพื่อประกอบอาชีพรับจ้างแรงงาน ก่อสร้าง งานบริการ และโรงงานอุตสาหกรรมในเมืองมากขึ้น เพื่อการเพิ่มรายได้จากงานภาคเกษตรกรรม การขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจจากการประกอบอาชีพจากการรับจ้างแรงงาน ทำให้คนในชนบทมีรายได้เพิ่มขึ้น มีกำลังซื้อเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้มีฐานะความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ส่วนความเจริญทางด้านคมนาคม มีถนน ติดต่อระหว่างเมืองและชนบทที่ใช้เดินทางสะดวก การสาธารณูปโภค ไฟฟ้า น้ำประปา โทรศัพท์ การสื่อสาร วิทยุ โทรทัศน์ บริการสาธารณสุข บริการทางการศึกษาที่เข้าสู่สังคมชนบท จึงทำให้สังคมชนบทดั้งเดิมได้เปลี่ยนวิถีการดำเนินชีวิตเป็นสังคมกึ่งเมือง จากการเดินทางไปทำงานในเมืองของแรงงาน ได้นำเอาความเปลี่ยนแปลงทางการดำเนินชีวิตอย่างคนในเมืองเข้าสู่ชุมชน จากชีวิตที่เรียบง่ายของคนชนบทเป็นชีวิตที่ต้องใช้เงินซื้อหาสิ่งอำนวยความสะดวก เป็นสังคมบริโภคนิยม โดยได้มีโอกาสคบหาเพื่อนในสังคมต่างถิ่น ทำให้เกิดการเรียนรู้และ

ถ่ายทอดประสบการณ์ทั้งทางบวกและลบจากเพื่อนร่วมงาน รวมทั้งการได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสังคมภายนอก จึงทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคมวัฒนธรรมดั้งเดิมมาเป็นสังคมวัฒนธรรมใหม่ที่มีค่านิยมใหม่ ตามแบบสังคมเมืองที่ได้รับการถ่ายทอดมาที่ปรากฏให้เห็นในสังคมคนรุ่นใหม่

การเปลี่ยนแปลงทางด้านสิ่งแวดล้อมในสังคมเมือง ด้านธุรกิจบริการทางเพศที่มีอยู่ทั่วไปทุกหนแห่ง ทั้งเปิดเผยและไม่เปิดเผย ในรูปแบบแอบแฝงอยู่ในสถานบริการอื่นๆ เช่น ร้านอาหาร ร้านขายเหล้า ร้านคาราโอเกะ รวมทั้งได้พัฒนารูปแบบบริการ เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการ ซึ่งนอกจากจะมีมากในเมืองแล้ว ยังได้ขยายบริการไปในชนบทโดยเฉพาะอย่างยิ่งในชุมชนกึ่งเมือง ซึ่งจะมีสถานบริการทางเพศแอบแฝงเปิดบริการตามรายทางก่อนเข้าสู่ชุมชน จึงทำให้ผู้สนใจได้รับบริการที่สะดวก และเลือกซื้อบริการได้ตามกำลังซื้อและรูปแบบบริการที่ตนเองพอใจ ซึ่งล้วนแต่เป็นพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคเอดส์ทั้งสิ้น นั่นคือพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคเอดส์จึงยังคงดำเนินต่อไป เนื่องจากสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการมีพฤติกรรมการเที่ยวหญิงชายบริการทางเพศ

การเคลื่อนย้ายแรงงานจากชุมชนสู่เมือง

การพัฒนาชุมชนจากสังคมภาคเกษตรกรรมในชนบท ได้เปลี่ยนเป็นสังคมภาคอุตสาหกรรม ตามนโยบายของรัฐบาลเมื่อประมาณ 10 ปีที่ผ่านมา ส่งผลให้มีความเจริญทางด้านวัตถุสิ่งก่อสร้างเกิดขึ้นมากมายในเมืองใหญ่ ความต้องการแรงงานมีมากขึ้น คนในชนบทอพยพแรงงานเข้าสู่เมืองมากขึ้นเพื่อประกอบอาชีพรับจ้างแรงงานเป็นอาชีพเสริมและบางรายยึดเป็นอาชีพหลัก โดยการเดินทางไปทำงานนอกหมู่บ้านที่ทั้งไป-กลับ และไปพักค้างคืน ส่งผลให้เกิดการเรียนรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ต่างๆ ในสังคมวัฒนธรรมใหม่ การดำเนินชีวิตที่เปลี่ยนไปจากวิถีชีวิตและความสัมพันธ์ในครอบครัวที่มีการควบคุมทางสังคม เป็นวิถีชีวิตที่อิสระ ห่างไกลสายตาคนในชุมชน ประกอบกับความเหงา มีโอกาสและเวลา จึงเป็นโอกาสที่จะมีพฤติกรรมเที่ยวหญิงชายบริการทางเพศได้ดำเนินต่อไป

ความเชื่อ และค่านิยม ในเรื่องเพศสัมพันธ์

ค่านิยมที่สังคมยอมรับในเรื่องเพศสัมพันธ์ในสังคมไทย ที่เปิดโอกาสให้ผู้ชายแสวงหาประสบการณ์ทางเพศนอกบ้าน โดยไม่ถือว่าเป็นเรื่องเสียหายทำให้ชายมีอิสระที่จะเรียนรู้เรื่องเพศสัมพันธ์กับหญิงชายบริการทางเพศ และความเชื่อที่ว่าการมีเพศสัมพันธ์ช่วยระบายความเครียดจากการทำงาน ทัศนคติ ความเชื่อ และค่านิยมในทางลบ จึงเป็นปัจจัยสนับสนุน

ให้พฤติกรรมการเที่ยวหญิงขายบริการทางเพศที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคเอดส์ยังคงดำเนินต่อไป โดยจะเห็นว่าพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ ได้เปลี่ยนจากหญิงขายบริการทางเพศไปเป็นหญิงไม่ขายบริการในรูปแบบต่างๆ และมีการใช้ถุงยางอนามัย เพื่อป้องกันการติดเชื้อโรคเอดส์มากขึ้น นอกจากนี้แล้ว จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคเอดส์ที่ทำให้มีผู้ติดเชื้อ ป่วย และเสียชีวิตจำนวนมาก ค่านิยมในการเที่ยวหญิงขายบริการอย่างเปิดเผยได้เปลี่ยนรูปแบบไปเป็นแบบไม่เปิดเผย เนื่องจากกระแสการต่อต้านและรังเกียจชายที่มีพฤติกรรมการเที่ยวหญิงขายบริการทางเพศจากกลุ่มผู้หญิง

ความเชื่อที่ผิดๆ ที่เกิดจากการประเมินความเสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคเอดส์ที่เชื่อว่าตนสามารถแยกแยะและพิจารณาเลือกหญิงขายบริการทางเพศที่ปลอดภัย ไม่เสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคเอดส์ จากประสบการณ์และความรู้ที่ไม่ถูกต้อง จึงทำให้การเที่ยวหญิงขายบริการทางเพศไม่สามารถลดหรือยับยั้งพฤติกรรมเสี่ยงนี้ได้

การรับรู้ความเสี่ยง กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก รับรู้ความเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์จากการมีเพศสัมพันธ์ว่า เอดส์ไม่สามารถรักษาให้หายได้ การมีเพศสัมพันธ์กับหญิงขายบริการทางเพศมีความเสี่ยงค่อนข้างมาก ส่วนการมีเพศสัมพันธ์กับหญิงไม่ขายบริการนั้น มีความเสี่ยงค่อนข้างน้อยหรือไม่เสี่ยง และรับรู้ว่าจะเอดส์สามารถป้องกันได้ด้วยการใช้ถุงยางอนามัยจะปลอดภัย ส่วนการมีเพศสัมพันธ์กับหญิงไม่ขายบริการ ไม่ลำสอนจะปลอดภัย

ทัศนคติต่อการสวมถุงยางอนามัย กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักทุกคนไม่นิยมการใช้ถุงยางอนามัย เนื่องจากการใช้ถุงยางอนามัยทำให้เสียความรู้สึกจึงไม่นิยมใช้ถุงยางอนามัย ทุกครั้งที่มีเพศสัมพันธ์กับหญิงขายบริการทางเพศก่อนโรคเอดส์ระบาด กลุ่มผู้ใช้แรงงานมีการป้องกันโรคเอดส์เมื่อมีเพศสัมพันธ์กับหญิงขายบริการทางเพศมากขึ้น แต่ก็ไม่เคร่งครัดกับหญิงขายบริการที่ไว้ใจว่าปลอดภัย รวมทั้งคู่ขาประจำ และหญิงไม่ขายบริการหรือคูรักก็ไม่ใช้ถุงยางอนามัย

สิ่งแวดล้อม แหล่งบันเทิง สถานเริงรมย์ และแหล่งบริการทางเพศ

ในชุมชนเมืองแหล่งบริการเหล่านี้มีบริการอยู่มากมายทุกหนทุกแห่ง สามารถหาซื้อบริการได้ตลอดเวลาที่ต้องการ ซึ่งบริการก็ได้มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบบริการไปเพื่อให้ผู้ซื้อบริการมั่นใจว่ามีความปลอดภัย ไม่เสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคเอดส์ ทั้งๆ ที่ไม่ปลอดภัยจริง มีการซื้อขายบริการทางเพศทั้งเปิดเผย และแอบแฝง ทั้งในสถานบริการและนอกสถานบริการ

อิทธิพลกลุ่มเพื่อน

เพื่อนในกลุ่มอาชีพเดียวกัน มีอิทธิพลต่อการปลูกฝังค่านิยม ความเชื่อ ทักษะคิดที่มี การถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ในการดำเนินชีวิตที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคเอดส์ ซึ่งเป็นตัว เสริมแรงในการสนับสนุนการไปเที่ยวหญิงขายบริการทางเพศ จนกลายเป็นพฤติกรรมที่ ประพฤติปฏิบัติที่คุ้นเคย นอกจากนี้แล้วการเที่ยวหญิงขายบริการทางเพศสามารถเกิดขึ้นได้ เอง โดยไม่ต้องได้รับแรงสนับสนุนจากกลุ่มเพื่อน ด้วยเหตุผลตามค่านิยม ความเชื่อของแต่ละ บุคคล ดังนั้นการพิจารณาตัดสินใจมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคเอดส์ จากการมีเพศ สัมพันธ์กับหญิงขายบริการทางเพศ จึงมักจะเกิดจากการตัดสินใจด้วยตนเอง อิทธิพลกลุ่ม เพื่อนจะเป็นเพียงสนับสนุนเสริมแรงให้เกิดการตัดสินใจได้ง่ายขึ้น สำหรับบุคคลที่ลังเลหรืออยู่ ในอาการมีนเมา และพฤติกรรมเที่ยวหญิงขายบริการทางเพศคนเดียวก็ไม่ต้องอาศัยแรง สนับสนุนจากเพื่อนที่แสดงให้เห็นค่านิยมเฉพาะตัวบุคคล เกี่ยวกับการเที่ยวหญิงขายบริการ ทางเพศในวิธีคิดที่ว่า เป็นการระบายความต้องการทางเพศที่จำเป็นต้องมีอยู่ในวิถีชีวิต ที่ สังคมยอมรับโดยเปิดเผยของสังคมจนเป็นเรื่องปกติที่คุ้นเคยของสังคม

อิทธิพลของสื่อ

ประเภทของสื่อที่แสดงถึงการยั่วยุอารมณ์ทางเพศ จะช่วยกระตุ้นให้ผู้รับสื่อเกิด อารมณ์ทางเพศ ทำให้อิทธิพลของสื่อเป็นแรงเสริมให้เกิดการตัดสินใจมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการ ติดเชื้อโรคเอดส์ในกลุ่มบุคคลที่มีค่านิยมการเที่ยวหญิงขายบริการทางเพศ และในกลุ่มบุคคล ที่ต้องการทดลอง เรียนรู้ประสบการณ์แปลกใหม่ การเปลี่ยนบรรยากาศการมีเพศสัมพันธ์กับ หญิง เมื่อได้รับสื่อประเภทยั่วยุอารมณ์จึงทำให้ตัดสินใจมีพฤติกรรมเสี่ยงได้ง่าย ยิ่งขึ้น

อภิปรายผล

การวิจัย ปัจจัยทางสังคมที่มีผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคเอดส์ทางเพศ สัมพันธ์ มีประเด็นที่ผู้วิจัยจะได้นำอภิปราย ดังนี้

การมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคเอดส์ จากการมีเพศสัมพันธ์กับหญิงขาย บริการทางเพศ พบว่า กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักยังมีพฤติกรรมเที่ยวหญิงขายบริการ แต่ได้ เปลี่ยนการเลือกหญิงบริการซึ่งคิดว่า ไม่ปลอดภัยจากการติดเชื้อโรคเอดส์ ในขณะที่ เดียวกันกับรูปแบบการบริการทางเพศก็ได้เปลี่ยนไปเป็นบริการแอบแฝง ที่ทำให้ผู้ซื้อบริการเข้าใจว่าปลอดภัยทั้งที่ไม่ปลอดภัยจริง และมีการใช้ถุงยางอนามัยในการป้องกันการติดเชื้อโรค

เอดส์กับหญิงบริการทางเพศมากขึ้น แม้ว่าจะได้รับรู้ถึงความเสี่ยงจากการมีเพศสัมพันธ์กับหญิงขายบริการทางเพศว่าเสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคเอดส์ แต่ก็ไม่สามารถลดหรือหยุดยั้งพฤติกรรมเสี่ยงนี้ได้ ทั้งนี้เนื่องจากปัจจัยสิ่งแวดล้อมอื่นๆ ที่มีผลต่อการกำหนดพฤติกรรมของกลุ่มที่ศึกษา ได้แก่ วิธีคิดและความสามารถในการพิจารณาตัดสินใจของบุคคลจากการเรียนรู้และการรับรู้ที่ไม่ถูกต้องหรือไม่มากพอ แม้ว่าจะได้มีการรณรงค์ให้ความรู้ที่ได้กระทำกันอย่าง ต่อเนื่องจริงจังในรูปแบบต่างๆ แล้วก็ตาม Fishbein Middlestadt & Hicheock (1994) ได้ อธิบายและคาดคะเนพฤติกรรมหลายๆ อย่างของบุคคลบนพื้นฐานข้อสนับสนุนที่ว่า มนุษย์มี เหตุผลและพฤติกรรมที่เป็นอยู่ที่ยึดอยู่กับการตัดสินใจของตนเอง จากการเชื่อมโยงความเชื่อ ส่วนบุคคล เจตคติ ความตั้งใจ และพฤติกรรม

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคเอดส์ที่ทำให้เกิดการเจ็บป่วย และเสียชีวิต ของคนจำนวนมากในชุมชน มีผลทำให้คนในชุมชนได้เรียนรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ รวมทั้งปัญหา และผลกระทบจากสถานการณ์จริงว่าเอดส์มีจริง เป็นภัยที่อยู่ใกล้ตัว และการรับรู้ถึงความ เสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคเอดส์จากการมีเพศสัมพันธ์กับหญิงขายบริการทางเพศ การเชื่อมโยง ปัญหาเอดส์กับตนเองและครอบครัวได้นี้ ทำให้ผู้รับจ้างแรงงานมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม โดยการเลิกเที่ยวหญิงขายบริการเด็ดขาดส่วนหนึ่ง แต่ก็ยังคงมีอีกจำนวนหนึ่งที่ยังคงมี พฤติกรรมที่เสี่ยงต่อไป โดยใช้เหตุผลตามวิธีคิดของตนเองอย่างไม่ถูกต้อง โดยที่พฤติกรรมที่ ปรับเปลี่ยนไปใหม่นั้น แท้ที่จริงยังเสี่ยงต่อการติดเชื้ออยู่ เช่น ความเชื่อที่ว่าไม่จำเป็นต้องป้องกันกับคนที่เป็นคู่ขาประจำเพราะคงไม่เสี่ยง ในกรณีนี้อาจกล่าวได้ว่ามีความตระหนักรู้ที่มี เงื่อนไข คือกับหญิงบริการทั่วๆ ไปจะมีการป้องกันเพราะเห็นว่าเสี่ยง แต่กับคู่ขาไม่จำเป็นต้อง ป้องกันเพราะเชื่อว่าจะไม่เสี่ยง การป้องกันและควบคุมโรคเอดส์จึงไม่ได้ผล ดังนั้นจึงจำเป็นต้อง มีการรณรงค์ป้องกันและควบคุมโรคเอดส์ โดยเน้นการสร้างความรู้ความตระหนัก การให้ความรู้และ ความเข้าใจที่ถูกต้อง เพื่อให้เกิดกระบวนการเปลี่ยนแปลงทางด้านความเชื่อ ค่านิยม และ ทศณคติที่ผิดๆ โดยจะต้องให้ผู้ขายต้องรับผิดชอบ ต่อสุขภาพของหญิงคู่นอนอื่นๆ ไม่เฉพาะแต่ กับภรรยา และให้หญิงมีบทบาทในการป้องกันตนเองมิให้เสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคเอดส์ ดัง คำขวัญการรณรงค์ต่อต้านโรคเอดส์ ค.ศ.2001 ที่ว่า "เอดส์ลดหรือเพิ่มเริ่มต้นที่ผู้ชาย"

แหล่งข้อมูลของการวิจัยนี้เป็นคนในชุมชนที่ออกไปทำงานรับจ้างนอกชุมชน ซึ่งได้มีการเปลี่ยนแปลงวิถีการดำรงชีพของคนในชุมชน จากการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจและ สังคมที่ต้องการแรงงานเป็นจำนวนมากในงานก่อสร้าง ในโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในเมือง ทำให้คนในชนบทมีการเคลื่อนย้ายแรงงานเข้าสู่เมือง เพื่อประกอบอาชีพเสริมเพิ่ม

รายได้ให้แก่ครอบครัวมากยิ่งขึ้น ผลที่เกิดขึ้นคือทำให้คนมีอิสระและขาดการควบคุมทางสังคม เมื่อมีงานและมีเงินก็จะมีกรรวมกลุ่มสังสรรค์ ดื่มสุรา และพากันไปเที่ยวหญิงขายบริการ กิจกรรมนี้ส่วนหนึ่งเกิดจากประเพณีของชุมชนที่เมื่อมีการสังสรรค์จะต้องดื่มสุรา และพากันไปเที่ยวซึ่งเป็นค่านิยมที่ทำให้เกิดความเลื่อง โดยคิดว่าเป็นการพักผ่อน คลายเครียด และแก้เหงา สุดท้ายก็ต่อด้วยการชวนกันไปเที่ยวหญิงขายบริการทางเพศ ซึ่งมีผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคเอดส์ เพราะขาดการควบคุมทางสังคม สุพัตรา สุภาพ (2523, หน้า 52-54) กล่าวว่าครอบครัวจะสามารถถ่ายทอดวัฒนธรรม ค่านิยม ความเชื่อ และหล่อหลอมให้สมาชิกในครอบครัวอยู่ในสังคมได้อย่างเหมาะสม และสังคมจะมีส่วนร่วมสร้างความตระหนัก ความประทับใจ คุณค่าทางวัฒนธรรม และแบบแผนพฤติกรรมต่างๆ เพื่อให้บุคคลได้เป็นสมาชิกของสังคมอย่างแท้จริง หมายความว่า การควบคุมทางสังคมโดยครอบครัวและชุมชน มีผลต่อพฤติกรรมต่างๆ ของบุคคล การที่สมาชิกในสังคมยังมีพฤติกรรมเสี่ยงอยู่นั้น เป็นผลเนื่องจากการขาดการควบคุมทางสังคมนั่นเอง การเที่ยวหญิงขายบริการทางเพศในกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก พบว่า มีการตัดสินใจในขณะที่มีอาการมึนเมาสุรา ซึ่งมักจะไปพร้อมกับกลุ่มเพื่อนที่ดื่มสุราด้วยกัน ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นถึงอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนว่าการตัดสินใจในการเที่ยวหญิงขายบริการทางเพศขึ้นอยู่กับความต้องการและความตั้งใจส่วนตัวของบุคคล อิทธิพลเพื่อนเป็นเพียงปัจจัยเสริมที่เพิ่มโอกาสให้เกิดการตัดสินใจที่ง่ายขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของบังอร ศิริโรจน์ (2537) ที่พบว่า วัฒนธรรม ค่านิยมในสังคม ที่ให้สิทธิแก่ชายแสดงออกในเรื่องเพศได้ค่อนข้างเสรี การยอมรับการเที่ยวหญิงขายบริการทางเพศเป็นเรื่องของลูกผู้ชาย ไม่ใช่เรื่องเสียหาย โดยชุดพฤติกรรมที่เกิดร่วมกันคือ การคบเพื่อน การเที่ยวเตร่ ดื่มเหล้า และชวนกันไปเที่ยวหญิงขายบริการ ซึ่งมักจะมีการสนับสนุนชักชวนซึ่งกันและกันมากกว่ายับยั้ง ทำให้การตัดสินใจไปเที่ยวหญิงขายบริการเป็นไปได้ง่ายขึ้น ไม่ว่าจะเป็นผู้ที่อยากไปเที่ยวหรือลี้เลื่อย

ปัจจัยส่งเสริมที่เอื้อต่อการซื้อบริการ ซึ่งพบว่าได้แก่ สิ่งแวดล้อมทางสังคม สถานบริการขายบริการทางเพศที่มีอยู่มากมาย ทั้งเปิดเผยและไม่เปิดเผย รูปแบบการบริการของหญิงบริการที่พัฒนาหลากหลายมากขึ้นในเชิงธุรกิจ จากที่เคยมีอยู่ในสถานบริการทางเพศที่เปิดเผย ได้เปลี่ยนเป็นหญิงบริการแอบแฝงในร้านอาหาร คาราโอเกะที่จุใจและเพิ่มโอกาสรวมทั้งการที่บุคคลมีรายได้จากการทำงาน มีกำลังซื้อที่สามารถหาซื้อบริการได้มากขึ้น จึงเป็นเหตุปัจจัยที่ทำให้พฤติกรรมบริการเที่ยวหญิงขายบริการทางเพศยังคงดำเนินต่อไป นอกจากนี้แล้วการดื่มสุราเมาก็จะทำให้ขาดสติ ควบคุมตนเองไม่ได้ จึงมิได้ให้ความสนใจในการสวมถุงยางอนามัยเพื่อป้องกันโรคเอดส์อย่างเคร่งครัด ทั้งนี้เพราะการดื่มสุรามึนเมาจะช่วยเพิ่ม

ความกล้าในการเปิดเผยความรู้สึกทางเพศสัมพันธ์ และกระตุ้นให้เกิดอารมณ์ทางเพศ และนำไปสู่พฤติกรรมทางเพศที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคเอดส์

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การวิจัยนี้พบว่า ปัจจัยความเสี่ยงต่อการติดเชื้อที่สำคัญคือ การขาดความตระหนักถึงอันตรายและผลกระทบ ถ้าตนเองติดเชื้อเอดส์และการมีความเข้าใจที่ไม่ถูกต้องว่าเอดส์แพร่เฉพาะการมีเพศสัมพันธ์กับหญิงบริการ ส่วนคนปกติไม่เป็นไร ซึ่งจากข้อมูลการแถลงข่าวของจังหวัดเชียงใหม่ ผ่านหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ประจำวันอังคารที่ 13 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544 หน้าที่ 12 ที่กล่าวถึงสถิติผู้ติดเชื้อและผู้ป่วยโรคเอดส์จังหวัดเชียงใหม่ และกลุ่มเสี่ยงยังคงเป็นกลุ่มแรงงานที่มีจำนวนมากตามเดิม ในขณะที่กลุ่มเยาวชนจะมีเพิ่มสูงขึ้น เพราะการมีเพศสัมพันธ์ระหว่างกันเองขาดการป้องกัน มีพฤติกรรมเปลี่ยนคู่บ่อย ไม่สวมถุงยางอนามัยเพราะต่างก็คิดว่าตนเองปลอดภัย ชาวนี้แสดงให้เห็นว่ากลุ่มเสี่ยงยังมีความเข้าใจที่ไม่ถูกต้อง ผลการวิจัยในครั้งนี้ได้พบว่า ความตระหนักและความเข้าใจเกี่ยวกับเอดส์ไม่ถูกต้อง การรณรงค์จึงจำเป็นต้องเน้นในเรื่องนี้ให้มากขึ้นและอย่างต่อเนื่อง โดยกระบวนการวิเคราะห์แลกเปลี่ยน และการได้ข้อมูลที่ต้องการ

2. กลุ่มผู้ใช้แรงงานยังคงเป็นกลุ่มที่เสี่ยงมาก จากข้อมูลสถิติในปัจจุบัน ซึ่งการติดเชื้อโรคเอดส์ของกลุ่มนี้เกิดจากการออกไปทำงานนอกชุมชน ทำให้ขาดการควบคุมทางสังคมทางออกที่น่าจะเป็นคือ การพัฒนาชุมชนในแนวคิดเกษตรพอเพียง เศรษฐกิจพอเพียง ประชาสังคม หรือชุมชนเข้มแข็ง การพัฒนาตามแนวคิดนี้จะทำให้คนอยู่ในชุมชน การควบคุมก็จะตามมาโอกาสการติดเชื้อก็จะน้อยลง

การวิจัยครั้งต่อไป

การติดเชื้อเอดส์ของกลุ่มเสี่ยงต่างๆ มาจากการขาดความตระหนัก และความเข้าใจที่ไม่ถูกต้อง การสร้างความตระหนักไม่อาจทำได้ด้วยการบรรยายหรือสอน แต่ต้องเป็นกระบวนการโดยใช้กระบวนการกลุ่ม และการวิเคราะห์สถานการณ์เอดส์ในชุมชนที่เชื่อมโยงกับปัจจัยต่างๆ เช่น กลุ่มเสี่ยง สถานที่เสี่ยง กิจกรรมชุมชนที่เสี่ยง และแนวทางการป้องกันร่วมกัน เป็นต้น กระบวนการนี้จะต้องเป็นการวิจัยปฏิบัติการ การวิจัยแบบมีส่วนร่วม ซึ่งจะช่วยให้ชุมชนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง อันจะนำไปสู่การแก้ปัญหาเอดส์ของชุมชน